

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio R.P. Ignatii Balsamonis Societatis Iesu, Theologi. De Perfectione Religiosa, Et De Vera Recte Orandi & meditandi methodo

Balsamo, Ignazio

Coloniæ Agrippinæ, 1612

Cap. 3. Recte oraturo & meditaturro, quæ seruanda & quæ fugienda sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48888](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48888)

RECTE ORATURO AC ME-
ditaturo qua seruanda & qua
fugienda sint.

CAP. III.

MULTA sunt quæ orationem ac
meditationē, vt rectè fiat, pro-
mouent: non pauca item quæ illam
impediunt: quapropter orans diligē-
tissimam dabit operam, vt illa soli-
citè adimplere, hæc vero totis viri-
bus euitare studeat. Etenim causarū
propter quas nonnullis exercitium
meditationis difficillimum videtur,
& ob quas paucissimi reperiuntur
qui eius praxin perdidicerint, præci-
pua & maxima est, quod in ijs quæ o-
raturo necessaria sunt, acquirendis,
vel in contrarijs cauendis debitam
non ponant diligentiam.

Quod quilibet intelligere pote-
rit, si semetipsum iuxta ea quæ nos
paulo post explicabimus, discusse-
rit.

De his impedimentis cum fusè, &
elegan-

*Vide
Plud. de
Ponte,
Meditat.*

eleganter R. P. Ludouicus Gratanen-
sis magnæ religionis & sanctimonix
vir, in secunda parte libri de oratio-
ne & meditatione egerit: nos ea tan-
tum breuiter pro instituti nostri ra-
tione perstringemus.

TEMPVS.

P R I M V M, opus est, vt certum san-
cto huic exercitio, tempus in sin-
gulos dies assignetur. Quod vt fiat
notanda sunt quædã. i. Non posse ge-
neralem præscribi regulam quan-
tum quisque huic exercitio tempo-
ris impendere debeat, propter per-
sonarum diuersitatem, sed necessa-
rium esse, vt quilibet iuxta statum
suum, vnam, duas, vel certè vt mini-
mum dimidiam horam, aut quan-
tum ei videbitur temporis, in hunc
finem deputet, simulque certam ho-
ram, vel matutinam vel vesperti-
nam, prout opportunum ei fuerit,
qua id facturus sit, determinet.

2. P O S T E A

2. POSTEA QUAM firmiter se-
cū statuerit, quantum temporis &
quam horam huic exercitio dare ve-
lit: maximoperè cauebit ne propter
negotium aliquod terrenum horam
illam prætermittat, aut in aliam
commutet: sed certò sibi persuadeat,
negotium hoc omnibus alijs, quæ
occurrere possint, maius & excel-
lentius esse, adeoque cunctis præfer-
ri debere. Etenim hostis malignus,
cum summæ sit calliditatis atque
versutiæ, nihil maioribus agit viri-
bus, quàm vt meditantem impellat
vel ad omittendam vel ad differen-
dam in aliud tempus incommodum
orationis horam, vt tum malè me-
ditationem peragat, vel omnino e-
am prætermittat. Non minus quo-
que cauebit, ne præfixum orationis
tempus abrumpat vel abbreviet, de
quo paulo post nonnulla dicemus.
Quæ tamen omnia intelligi debent,
ita facienda esse, vt nullum per hoc
charitati vel obedientiæ detrimen-
tum adferatur.

Etenim

Etenim si contingat, nobis precibus incumbentibus, à superiore aliquid iniungi, aut aliquod charitatis opus, quo proximus iuuandus sit, se nobis offerre, orationem interrumpere atq; ad tempus seponere debemus, sic enim gratissimam Dei voluntatem, (qui ita fieri vult) adimplebimus, & nobis meritorum cumulum adaugebimus.

3. EVANIENTE autem hoc casu, vt quis orationem vel ex parte, vel totam iusta urgente causa intermittat, cauendum erit ne obliuiscatur damnum hoc alia eiusdem diei hora si fieri potest, refarcire: quemadmodum si quis à consueta prandij hora præpeditus fuisset, non obliuisceretur postea refectionem sumere.

4. TEMPVS maximè aptum meditationi siue orationi mentis, est media nox, propter eius ingentem quietem & silentium. Proximas vero ab hoc partes obtinet Matutinum, statim videlicet post somnum, priusquam manus alteri operi, aut studijs admoneantur. Etenim, Christo admonente,

monente, primum quærendum est *Matt. 6.*
regnum Dei. Post matutinum tēpus,
 nullum conuenientius vespertino,
 paulò nimirum ante cœnam.

5 **T E M P V S** quoque aptum orandi
 & meditandi est, quando sponsus a-
 nimam intus vocat, & gratia sua vs-
 que adeo præuenit, vt se quàm ma-
 ximè ad orandum & contemplandū
 dispositam sentiat. Similiter quādo
 anima ingenti cupiditate ac deside-
 rio meditationibus incumbendi fla-
 grat, non aliter atque cum corpus
 cibi appetitu ducitur.

6. **F E S T I V I S** & solennibus etiam
 diebus magis orationi & contem-
 plationi insistendum est: imo ijs die-
 bus si fieri posset, nihil aliud agendū
 foret, quia eam ob causam ordinati
 & instituti sunt. Et quanto solenni-
 tas siue mysterium, quod agitur ma-
 ius est, tantò magis sancto huic ex-
 ercizio se quisque deberet tradere
 atque addicere.

L O C V S.

L O C V S idoneus ad meditatio-

F **nem**

nem diligendus est: is autem tantò erit aptior, quantò secretior, & ab omnibus externis tumultibus remotior. Docent nos id sacræ pagine tum in veteri, tum nouo testamento: *Ducam eam*, inquit Deus per Prophetam Oseæ, *in solitudinem & loquar ad cor eius*. Et Christus in Evangelio: *Tu autem cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito*. Quæ sententia quamuis spiritualiter possit intelligi, vt sit sensus. Ingredere teipsum, & clauso cordis tui ostio, omnes à te alias occupationes exclude: attamen nemini dubium est, quin etiam iuxta literam accipi queat. Quamobrem ostia claudēda sunt, ne ab aliquo superueniente turbemur: fenestræ quoque, quoniam loci obscuritas non parum hæc mentis exercitia promouet.

LOCVS adhæc orationi & contemplationi valdè idoneus est, Ecclesia siue sacellum consecratum,
modò

modò absit tumultus omnis: maxime
si augustissimum Altaris sacramen-
tum ibidem expositum fuerit.

Quamuis consultum foret, quem-
libet habere domi suæ deuotum ali-
quod oratorium, in quo ab alijs se-
questratus, sua peragere valeat de-
uotionis exercitia.

CONTRITIO ET CASTIGA- tio Corporis.

AD Orationem rectè faciendam
non parum momenti adferre
pœnitentia, partim interior, quæ est
contritio, compunctio, & dolor de
peccatis; partim exterior quæ nihil
aliud est, quam carnis per ieiunia, di-
sciplinas, cilicia, aliasque austerita-
tes, mortificatio, vt spiritui obtem-
perans & morigera efficiatur. Quan-
tò autem quis duo hæc pœnitentiæ
genera amplius dilexerit, tantò ma-
iorè in orationib. & meditationibus

F 2 suis

fuis profectum sentiet. Cum è contrario fieri non possit, vt is qui earũ amator non est, benè precetur, aut aliquẽ in exercitijs spiritualibus progressum faciat. Etenim oratio & mortificatio ita sibi inuicem sociantur, vt separari nequeant. Cauendũ tamen ne quis inconsulto Patre suo spirituali, solo voluntatis suæ arbitrio ea assumat.

ABSTINENTIA.

INTER pœnitentias exteriores nulla ad rectè orandum & meditando adiuuenti plus adfert, quam ieiuniũ & abstinentia: cui proprium est mentem expedite in Deum eleuare, quemadmodũ S. Ecclesia in Quadragesimali præfatione canit. Præsertim cum ipsi in nobis experiamur, corpore cibus repleto, spiritum ad functiones suas ineptũ reddi. Quamobrẽ quisquis Deo per orationem & contemplationem vñiri desiderat, necesse est vt in cibo

ac potu sobrius sit, maximamque curam habeat quantitatis, qualitatis, & methodi in manducando, ut nimirum sensualitatem, quoad fieri potest, reprimat & mortificet; sibiq; certo persuadeat, (uti vero verius est) hominem sensuum & carnis solatia captantem nunquam eò peruenturum, ut orationis ac meditationis praxin ritè perdiscat; cum caro & spiritus sibi è diametro aduersentur. Hæc autem sobrietas in cœna maximè requiritur, ut animus matutinis horis ad deuotionis exercitia sit liberior.

*SILENTIVM ET CVSTODIA
sensuum.*

NON minus necessaria est ad ritè meditandum mortificatio & iugis custodia linguæ, cæterorumque sensuum, maxime visus & auditus. Etenim curiositas videndi & audiendi distractionis origo est, deuotionemque mirum in modum

F 3 impe-

impedit : nimia verò in loquendo effusio multò adhuc ampliùs : sicut è contrario taciturnitas , & non sollicitari de videndis & audiendis, quæ ad nos nihil attinent , maximoperè deuotionem promouet. Quapropter qui in sancto orationis exercitio fructum aliquem facere desiderat, maximam ponet diligentiam in obfirmandis portis, oculorum, oris, & aurium , vt quoad fieri potest, ita viuat, quasi mutus, cæcus, & surdus existat.

SOLITVDO, RECOLLECTIO
& orationes iaculatoria.

PROPTER eandem causam, præcipua ad rectè orandum & emendandum præsidia atque adiumenta sunt, solitudo & recollectio sui ipsius, id est, abstractam vitam agere, cellam suam diligere, nec amplius cū hominibus quam necessitas exigat, conuersari. Non parum quoque

que utilitalis meditati adferet, si apud se manere, atque præsentiam DEI assidue cogitare, etiam in medijs externis occupationibus consuescat, & hunc in finem orationibus iaculatorijs, sæpenu-
 rō vtatur. Etenim hoc agendo, tem-
 pore orationis adueniente, vix alia
 egebit dispositione; cum è contra-
 rio is qui in multa distractus est,
 hora orationis impendente, maximo
 labore cogitationum innumerabi-
 lem turbam, qua mens eius oppri-
 mitur, vix possit excludere.

OCCUPATIONVM MUL-
 titudo.

EARVM rerum quæ oratio-
 nem ac meditationem non
 mediocriter præpediunt, vna
 est, occupationum, siue negotio-
 rum qualiacunque illa sint, nimie-
 tas: in quibus dum homo disten-
 ditur, tempus irreuocabile præte-
 rit, distractio animum ingreditur,

F 4 & mens

& mens ad spiritualia prorsus arida redditur.

Quia in re tartareus hostis non minus sæpè quàm perniciosè quam plurimos Dei seruos præposterè relasos decipit, quos in extrinsecis huiusmodi negotijs plus æquò facit occupari, atque interim sui ipsorum obliuisci, vel vt minimum salutem propriã, & spiritus profectum illis postponere, sub specie siue prætextu diuini honoris, salutis animarum, charitatis & obedientiæ: nec aduertunt miseri, se vehementer errare, atque charitatis & naturæ ordinem, quo nosmetipsos magis quam alios diligere tenemur, inuertere. Ac proinde unicuique prouidendum erit, vt à diabolica hac circumuentione sibi quàm maximè caueat, neque nimis se negotijs oneret, vt temporis aliquid orationi ac meditationi dare queat.

PAX INTERIOR.

QUEM AD MODVM refrenatio
& mortificatio sensuum exter-
norum

horum ad rectè orandum, vti supra diximus, omnino necessaria est: itaque quoque mortificatio internarum passionum: vt meditans caueat sibi ab omni inquietudine, turbatione, molestia, & omni affectione inordinata erga quamcunque creaturam, atque semetipsum in vera pace & tranquillitate spiritus conseruet, illumque tati faciat, vt pro nulla re aut euentu mundi illius iacturam pati cupiat: Quia scriptum est: *Factus est in pace locus eius.* Et aqua si turbata fuerit, nihil in ea cerni potest. *Psal. 79.*

**LECTIO SPIRITUALIS ET
bona corporis dispositio.**

Spiritualis lectio meditationem & orationem mirificè promouet atque idcirco vnicuique ad manum esse deberent libri spirituales, quibus iuxta suam commoditatem & necessitatem stans temporibus vteretur. De his paulo post latius suo loco dicetur.

Sanitas verò & bona corporis dispositio, ita ad exercitiū hoc requiritur,

F 5

ritur,

ritur, vt nihil ferè æquè sit necessarium. Etenim si corpus, quod est animæ instrumentum, in functionibus suis, languet, anima nunquam poterit rectè orare aut meditari: quemadmodum scriptor, si penna malè aptata sit, nunquam poterit litteras benè pingere. Maximè verò curandum est, vt caput benè se habeat.

DISCRETIO CVM RECTA
intentione.

QUAMVIS ad sanctum hoc orationis & meditationis exercitium, oporteat omnem diligentiam possibilem adferre, totum studium huc conferendo, vt omnia ad illud requisita singulatim obseruemus: nihilominus cauendum erit ab omni violentia indiscreta animi vel corporis, quæ nihil aliud est quam illusio diabolica, quo nos per indiscretionem debilitatos, postea ab orationis exercitio abstrahat: qualis est, lachrymas violenter exprimere

mere, genibus flexis vsque ad notabilem corporis fatigationem manere, & alia eiusmodi. sed oportet se suauiter & humiliter gerere, atque cum Propheta dicere, *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* Præterea ad hoc exercitium, uti ad alias actiones omnes adferre oportet, bonam & sanctam intentionem, ut non quærat quis semetipsum, vel gustum & consolationem suam, sed purum Dei honorem ac beneplacitum.

SIMPLICITAS, HUMILITAS,
reuerentia, & puritas con-
scientia.

SIMPLICITAS debet esse orationis focia, ut non quærat quis subtilia, & curiosa in meditatione, uti sunt elegantes conceptus, vel insolitæ visiones: quia Deus cum non curiosis, sed cum simplicibus esse & conuersari amat. *Et cum simplicibus sermocinatio eius.* Adde quod simplices ad orationem & meditationem videantur esse quàm maximè apti, & diuinarum illustrationum capaces.

Prou. 3.

HVMILITAS quoque & reuerentia tum exterior tum interior meditato est necessaria, qua se coram Deo, animo & corpore, adhibita nihilominus supradicta discretionem prosternat, recordeturque se consistere in praesentia diuinæ Maiestatis, qua nihil maius aut melius cogitari potest, vti supradictum est.

AD HAEC oratio maximam requirit conscientiae puritatem & vitae sanctimoniam. *Beati enim mundo Matt. 5., corde quoniam ipsi Deum videbunt.* Atque hinc fit, quod, qui laxae sunt conscientiae, & leuiore defectus euitare non curant, nunquam in oratione aut meditatione profectum aliquem facturi sint.

COLLATIO CVM ALIIS, PRAE-
paratio, & perseverantia.

AD rectè orandum non parum confert, saepenumero cum alijs de rebus spiritualibus, & ad deuotionem spectantibus tractare, & sermonem conferre. Huiusmodi enim collationes siue sermocinationes animum
in,

inflāmant, vti ex duorū discipulorū
 in Emaus euntiū, & partim inter se, *Luc. 24.*
 partim cum Christo seruatore, de
 Redemptionis nostræ mysterio con-
 ferentium exemplo patet. Nam qui-
 bus delectabile est, pijs huiusmodi
 colloquijs neglectis, de alijs rebus
 omnibus confabulari, nunquam ad
 rectè orandi aut meditandi gratiam
 peruenient.

DENIQUE vt semel finiam, duo
 sunt maximè præ alijs omnibus, ei
 qui in hoc meditationis exercitio
 insignem progressum facere deside-
 rat, necessaria præparatio diligens
 ante orationem, de qua suo loco.

Et perseverantia: vt nimirum ex-
 ercitationem hanc eximiam quidem
 & necessariam, verum arduam &
 difficilem, cum ingenti in Deum fi-
 ducia, & sui ipsius diffidentia, vsque
 ad extremum vitæ suæ diem ita con-
 tinuet, vt nullis difficultatibus qua-
 lescunque tandem illæ sint, ab ea se
 deturbari patiatur. Ad quod facit il-
 la sententia Christi seruatoris di-
 centis. *Oportet semper orare & nun-*
quam deficere. *Luc. 18.*
 QVQ.